

Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027

Imleabhar 6 Limistéar Caomhantais Ailtirechta

Ráiteas Limistéar Caomhantais Ailtireachta

Ceanglaíonn Alt 81 d'Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (leasú) go n-áireofar cuspóir i bplean forbartha chun sainghné áite, limistéir, grúpa déanmhas nó bailedhreacha a shlánchoimeád, agus línte agus airde foirgneamh á gcur i gcuntas—

- (a) ar díol spéise ar leith é nó í, nó atá luachmhar, ó thaobh ailtireachta, staire, seandálaíochta, ealaíne, cultúir, eolaíochta, nó cúrsaí sóisialta nó teicniúla, nó
- (b) a chuireann leis an meas atá ar dhéanmhais chosanta,

Más é tuairim an údaráis pleanála gur gá é a chur isteach chun sainghné na háite, an limistéir, an ghrúpa déanmhas nó an bailedhreacha lena mbaineann a shlánchoimeád, agus “limistéar caomhantais ailtireachta” a thabharfar ar aon áit, limistéar, grúpa déanmhas nó bailedhreach den sórt sin agus sin a ghairtear de san Acht seo.

I gcás ina n-áireofar cuspóir dá dtagraítear thuas i bplean forbartha, áireofar an cuspóir sin freisin in aon phlean forbartha a chuirfear in ionad an phlean forbartha chéadluaite, faoi réir aon athraithe air sin faoi alt 13, agus lena n-áirítear an cuspóir sin.

Mar atá sonraithe i dTreoirlínte Cosanta Oidhreachta d'Údaráis Phleanála 2012, Sainmhínítear limistéar caomhantais ailtireachta (LCA) mar áit, limistéar, grúpa déanmhas nó bailedhreach, agus cuirtear líne agus airde foirgneamh san áireamh, ar díol spéise ar leith é nó í ó thaobh ailtireachta, staire, seandálaíochta, ealaíne, cultúir, eolaíochta, nó cúrsaí sóisialta nó teicniúla, nó a chuireann leis an meas atá ar dhéanmhais cosanta, agus ar cuspóir de phlean forbartha a s(h)aighné a chaomhnú.

Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil ainmniúchán LCA éagsúil ó ainmniú mar dhéanmhais cosanta, cé go bhféadfadh go mbeadh déanmhais chosanta lonnaithe laistigh de limistéar LCA. Tá déanmhais chosanta faoi réir nósanna imeachta agus ceanglas ar leith faoi Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (leasú).

D'fhéadfaí glacadh leis freisin go bhfuil Limistéir Pleanála Speisialta (LPS) riachtanach le haghaidh LCAanna sonracha atá sonraithe in Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (leasú) Alt

84.—(1) Féadfaidh údarás pleanála, más dóigh leis go bhfuil tábhacht ar leith ag baint le limistéar caomhantais ailtireachta ina iomláine, nó le cuid de, do shaol cathartha nó do shainghné ailtireachta, staire, cultúrtha nó sóisialta cathrach nó baile ina bhfuil sé suite, nó maidir leis an gcéanna, scéim a ullmhú ina leagfar amach cuspóirí forbartha maidir le caomhnú agus feabhsú an limistéir sin, nó cuid den limistéar sin, agus ina ndéanfar socrú i dtaobh nithe a bhaineann leis an méid sin.

Seo a leanas an cur síos atá déanta ar LPS sa Treoirlíne Cosanta Oidhreachta d'Údaráis Phleanála 2012:

“Is ionann limistéar rialaithe speisialta pleanála (LRSP) agus LCA ar fad, nó cuid de LCA, a mheasann údarás áitiúil a mbaineann tábhacht ar leith leis, nó i ndáil le, do shaol cathartha nó do

shainghné ailtireachta, staire, cultúrtha nó sóisialta cathrach nó baile ina bhfuil sé suite.

Tuigeann údarás pleanála, trí fhoráil a dhéanamh sa phlean forbartha do chosaint na limistéar seo, in go leor cásanna, gur fearr a chomhlíontar cosaint na hoidhreachta ailtireachta trí athrú a rialú agus a threorú ar scála níos leithne ná an déanmhas aonair, chun sainghné ailtireachta nó stairiúil limistéir a choimeád.

I láthair na huaire tá LCAanna i mBailte Loch Garman, Inis Córthaidh, Ros Mhic Thriúin, Ghuaire agus Bhun Clóidí. Tá na LCAanna seo ar fad marcáilte ar na mapaí atá i gceangal leis seo agus liostaithe mar seo a leanas:

Baile Loch Garman

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 1 (Uimh. 1, 2, 3, 4 & 5) – Mapa Uimh.1

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 2 (Uimh. 1, 2, 3 & 4) – Mapa Uimh.2

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 3 – Mapa Uimh.3

Baile Ros Mhic Thriúin

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 4 (Uimh. 1 & 2) – Mapa Uimh.1

Baile Inis Córthaidh

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 1, 2, 3, 4, 5 & 6) – Mapa Uimh.1

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 4 & 5) – Mapa Uimh.2

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 6) – Mapa Uimh.3

Baile Ghuaire

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 6 – Mapa Uimh.1

Baile Bhun Clóidí

Limistéar Caomhantais Ailtireachta 7 – Mapa Uimh.1

Soláthraíonn bunú LCA creat chun an timpeallacht thógtha agus nádúrtha a fheabhsú, rud a d'fhéadfadh dul chun tairbhe gach cónaitheoir agus úsáideoir sa bhaile agus go deimhin d'fhéadfadh go rachadh sé chun tairbhe turasóireacht agus inbhuanaitheacht an bhaile.

Is é an príomhchuspóir atá luaite le LCA a bhunú, sainghné ailtireachta agus tírdhreacha limistéir a chosaint, de bhrí go nglactar leis go mbaineann luach cultúrtha lena shainghné ar leith agus saintréithe bunúsacha bunaithe ar fhoirm thógtha agus leagan amach stairiúil. Soláthraítear eolas mionsonraithe faoi éabhlóid fhisiciúil agus shóisialta an limistéir agus, ar an tslí sin, soláthraítear eolas maidir le difríochtaí sainghné, is cuma cé chomh caolchúiseach atá na difríochtaí sin, agus cuireann sé ar ár gcumas limistéir sainghné ar leith a shainiú. Cabhraíonn staidéar ar an tsainghné ailtireachta chun an scála, dearadh agus ábhair a bhaineann leis na foirgnimh a shainiú.

Tá sé fíorthábhachtach go ndéanfaí aon fhorbairt nua laistigh den LCA a phleanáil go gcúramach agus a chur chun feidhme ar bhealach a áirithíonn meas agus tuiscint iomlán ar shuntas an limistéir. Is deis é LCA cur leis an tsainghné atá ann trí dhearadh uirbeach ar ardchaighdeán a bhunú. Go hiondúil, áirítear in LCAanna ómós áite ar leith agus ba cheart tairbhe a bhaint as seo agus cur leis trí chur chuige íogair maidir le forbairt nua agus iarracht a dhéanamh tréithe uathúla a chaomhnú chomh fada agus is féidir chun saintréith an limistéir a choimeád agus a chaomhnú do na glúnta amach anseo trí:

- Caomhnú nó athchóiriú déanmhas áirithe
- Gach déanmhas a dheisiú agus a chothabháil ar bhealach oiriúnach

- Gréasáin thábhachtacha éiceolaíocha agus fála sceach laistigh den limistéar mórtimpeall a spreagadh agus a chur chun cinn
- Comharthaíocht faisnéise a chuireann oidhreacht stairiúil agus nádúrtha chun cinn
- Cosáin, ballaí agus teorainneacha traidisiúnta a chothabháil.

Bainistiú Athraithe

Déanfaidh Comhairle Contae Loch Garra iarracht sainghné ailtireachta uathúla agus ómós áite a chosaint, agus san am céanna, ceadófar athrú agus athúsáid déanmhas agus más féidir nó más gá, spreagfar athfhorbairt ar bhealach íogair agus inbhuanaithe. Is den tábhacht é nach mbaineann aon fhorbairt nua ó áilleacht amhairc agus suíomh na n-áiteanna stairiúla seo.

Treoirínthe Caomhantais do dhéanmhais laistigh den LCA

Ní chiallaíonn bunú LCA go bhfuil sé éigeantach aon ghnéithe a bhí ann nuair a aimníodh an LCA a athrú. Tá dualgas ann, áfach, an chreatlach stairiúil a chosaint agus sa chás go ndéantar athrú beartaithe, ba cheart an chreatlach stairiúil ar fad a choimeád agus a dheisiú agus ba cheart go mbeadh aon ghnéithe athsholáthair oiriúnach don ré stairiúil lena mbaineann siad. D'fhéadfadh go mbeadh gá le sainchomhairle chun roghanna beachta a dhéanamh agus moltar dul i gcomhairle leis an údarás pleanála. Tabhair faoi deara: Leanfar leis an ngá atá le leibhéal measúnaithe níos airde i ndáil le déanmhais chosanta.

Impleachtaí do Phleanáil agus d'Fhorbairt

Is é an aidhm atá leis an LCA sainghné speisialta limistéir a chosaint trí rialú cúramach agus bainistiú athraithe. Sonraítear in Alt 82(1) d'Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (leasú) "D'ainneoin alt 4(1)(h), ní forbairt dhíolmhaithe é oibreacha a dhéanamh ar an taobh amuigh de dhéanmhas atá lonnaithe i limistéar caomhantais ailtireachta, ach amháin mura ndéanfadh na hoibreacha sin difear ábhartha do shainghné an limistéir." Ba cheart go dtuigfeadh úinéirí, áititheoirí nó forbróirí a bhfuil sé beartaithe acu oibreacha a chur i gcrích laistigh den LCA go mb'fhéidir nach mbeadh na gnáthdhíolúintí ó chead pleanála a lorg, mar atá mínithe thuas, i bhfeidhm níos mó. Dá réir sin, nuair a bhíonn measúnú á dhéanamh maidir le cibé acu an ionann nó nach ionann oibreacha agus forbairt díolmhaithe, ní mór go mbeadh aird ag an Údarás Pleanála ní hamháin ar shainghné an déanmhais féin agus

déanmhais in aice láimhe, mar a cheanglaítear faoi Alt 4(1)(h), ní mór go mbeadh aird freisin ar an tionchar ar shainghné an limistéir trí chéile, mar a cheanglaítear faoi Alt 82(1).

Comhairliúchán Poiblí

Níl aon cheanglas faoin Acht úinéirí nó áititheoirí aonair tailte in LCA a chur ar an eolas faoi ainmniú an limistéir. De réir mar atá sonraithe sna Treoirínte Cosanta Oidhreachta d'Údaráis Phleanála 2012, áfach, go minic beidh rath chuspóirí an údaráis pleanála sainghné na limistéar seo a chaomhnú ag brath go mór ar eolas an phobail agus glacadh go forleathan leis na cuspóirí seo. Dá réir sin, breithneoidh an t-údarás pleanála páirtithe leasmhara a chur san áireamh nuair a bhíonn na cuspóirí seo á mbunú agus poibleofar aon cheanglais nó aon bheartais speisialta a bhfuil sé i gceist aige iad a chur chun feidhme.

Baile Loch Garman Limistéar Caomhantais Ailtireachta 1

(Uimh. 1, 2, 3, 4 & 5) – Mapa Uimh.1

Architectural Conservation Area 1 (Wexford Town)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 1 (Baile Loch Garman)
Map No: ACA_1(No.1)	Uimh. an Mhapa: ACA_1(No.1)
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhantais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Loch Garman_Limistéar Caomhantais Ailtireachta 2

(Uimh. 1, 2, 3 & 4) – Mapa Uimh.2

Architectural Conservation Area 2 (Wexford Town)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 2 (Baile Loch Garman)
Map No: ACA_1(No.2)	Uimh. an Mhapa: ACA_1(No.2)
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Loch Garman Limistéar Caomhantais Ailtireachta 3 – Mapa

Uimh.3

Avenue de Flandres ACA 3 (Wexford Town)	Avenue de Flandres, LCA 3 (Baile Loch Garman)
Map No: ACA_1(No.3)	Uimh. an Mhapa: ACA_1(No.3)
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Ros Mhic Thriúin Limistéar Caomhantais Ailtireachta 4 (Uimh. 1 & 2) – Mapa Uimh.1

Architectural Conservation Area 4 (New Ross)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta _4 (Ros Mhic Thriúin)
Map No: ACA_4(No. 1 & No.2)	Uimh. an Mhapa: ACA_4(No. 1 & No.2)
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Inis Córthaidh Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 1, 2, 3, 4, 5 & 6) – Mapa Uimh.1

Architectural Conservation Area 5 (Enniscorthy)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Inis Córthaidh)
Map No: 1	Uimh. an Mhapa: 1
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhantais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Inis Córthaidh Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 4 & 5) – Mapa Uimh.2

Architectural Conservation Area 5 (Enniscorthy)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Inis Córthaidh)
Map No: 2	Uimh. an Mhapa: 2
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Inis Córthaidh Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Uimh. 6)

– Mapa Uimh.3

Architectural Conservation Area 5 (Enniscorthy)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 5 (Inis Córthaidh)
Map No: 3	Uimh. an Mhapa: 3
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Ghuaire Limistéar Caomhantais Ailtireachta 6 – Mapa Uimh.1

Architectural Conservation Area 6 (Gorey)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 6 (Guaire)
Map No: 1	Uimh. an Mhapa: 1
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman

Baile Bhun Clóidí Limistéar Caomhantais Ailtireachta 7 – Mapa

Uimh.1

Architectural Conservation Area 7 (Bunclody)	Limistéar Caomhantais Ailtireachta 7 (Bun Clóidí)
Map No: 1	Uimh. an Mhapa: 1
Drawn by: NK	Tarraingthe ag: NK
Checked by: YDC	Seiceáilte ag: YDC
Date: 14.09.2020	Dáta: 14.09.2020
Draft Wexford County Development Plan 2021-2027	Dréachtphlean Forbartha Contae Loch Garman 2021-2027
Volume 6 Architectural Conservation Areas	Imleabhar 6 Limistéir Chaomhaontais Ailtireachta
© Ordnance Survey Ireland.	© Suirbhéireacht Ordanáis Éireann
All rights reserved.	Gach ceart ar cosaint.
2010/34/CCMA/WexfordCountyCouncil	2010/34/CCMA/ComhairleContaeLochGarman